

DVOJNÁSOBNÁ DRŽITELKA OCENĚNÍ
NEJLEPŠÍ ČESKÁ DETEKTIVKA

**MICHAELA
KLEVISOVÁ**

**ZMIZELA
V MLZE**

motto

Zmizela v mlze

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Michaela Klevisová
Zmizela v mlze – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

**MICHAELA
KLEVISOVÁ**

**ZMIZELA
V MLZE**

PRAHA 2017

© Michaela Klevisová, 2017

ISBN 978-80-267-0909-1

Tuto knihu věnuji své úžasné mamince.

Za cennou pomoc děkuji Simoně Martínkové-Rackové.

*„Mým domovem je mé srdce,
cestuje se mnou.“*

Sámský autor Nils-Aslak Valkepää, z knihy *Putování větru*

Před dvanácti měsíci

Už dávno měla pocit, že se vyplatí být neviditelná. Držet v tajnosti, koho zná a co dělá. Mít starý tlačítkový mobil bez internetu a v něm anonymní předplacenou telefonní kartu, ať není snadné zjistit, že tohle číslo je její. Ignorovat sociální sítě, aby si nikdo nemohl snadno dohledat její kontakty. Jednou v novinách četla rozhovor s kriminalistou, který vysvětloval, že sociální sítě policii ohromně usnadňují vyšetřování. Lidé dnes na internetu bez obav zveřejňují celý svůj život. Ann-Solveig si ten rozhovor vytrhla a schovala do šuplíku. S hřejivým vědomím, že ona se liší.

Připadalo jí, že ve své generaci je snad jediná, kdo si úzkostlivě chrání soukromí. Její přátelé i partner si klepali na čelo. Přece nemá důvod předpokládat, že se o ni někdy bude zajímat policie nebo že jí kdokoli půjde po krku – vždyť žije naprosto jednoduchý, klidný, předvídatelný život. V tomhle měli pravdu. Ann-Solveig už tři roky bydlela s manželem v ošklivém státním řadovém domku těsně za továrnou na zpracování krabů ve dvoutisícovém přístavním Båtsfjordu na jednom z nejvých položených poloostrovů Norska. Léto trávili v chatě ve dvacet kilometrů vzdálené osadě Syltefjord. Alex jí vyprávěl, jak v tom zapadlém koutě s rodiči žil, dokud před necelými třiceti lety kraj nezrušil školu, školku, poštu i autobusovou linku a nepřestal v zimě protahovat silnici. Lidi psali petice, protestovali, ale nakonec jim stejně nezbylo nic jiného než přijmout státní

řadovky nebo byty v Båtsfjordu a své původní domy si nechat jen jako chaty na léto. Syltefjord už vlastně neexistoval, a tak se ani nerozvíjel. Jako by se v něm zastavil čas. Ann-Solveig tu vesnici měla ráda.

Ale i Båtsfjord jí vyhovoval. Byly tu restaurace, obchody, všechno po ruce. Než se Ann-Solveig stala matkou, prodávala v båtsfjorském obchůdku s biopotravinami a bytovými doplňky na hlavní silnici. Po narození dcery začala doma šít patchworkové deky a rozvážet je po obchodech se suvenýry – ruční práce ji odjakživa bavily a teď zjistila, že si jimi i docela slušně vydělá. Měla tu svůj život a nechtěla ho měnit. Prostě ji jen těšilo vědomí, že kdyby čistě teoreticky z jakéhokoli důvodu potřebovala zmizet, bylo by těžké ji najít.

Člověk přece nikdy nemůže vědět, jaké trable ho v budoucnu potkají. Osud její mámy toho byl důkazem.

„Kroť se,“ radil jí Alex. „Nevyšiluj tolik. Když tomu propadneš, budeš magor jako tvoje máma, nezapomeň, co máš v genech. Jednoho dne přestaneš vycházet z domu, aby tě třeba neunesli ruský námořníci a nezatáhli tě na loď. Jen si to představ,“ ztišil hlas do zlověstného šepotu. „Vypluli by s tebou na moře, tam by si s tebou užívali, a až by ses jim omrzela, prostě by tě hodili přes palubu a už by tě nikdy nikdo nenašel...“

Alex měl bujnou fantazii a liboval si hlavně v temných představách. Pořád Ann-Solveig sliboval, že díky jeho schopnosti sprádat hrůzné příběhy jednou budou bohatí. Rozesílal na všechny strany úryvky ze svých románů a filmových scénářů; zatím bezvýsledně. Ann-Solveig to celé připadalo padlé na hlavu. Pracuje jako prodavač v bazaru v jedné z nejzapadlejších děr severního Norska, proboha! Vážně si myslí, že na něj čeká něco lepšího? Upřímně? Podsouvá jí, že se chová jako blázen. Ale on má tak co říkat!

„Jsem prostě jenom opatrná,“ hájila se. „Čistě teoreticky – kdyby ti někdo šel po krku, u koho se schováš, když stačí pár kliknutí, a komukoli vyjede kompletní seznam tvých kamarádů a známých?“

„Čistě teoreticky, Ann-Solveig – tohle je sice město, ale je to tu jako na venkově. Všichni tvoji známí znají nazpaměť kompletní seznam tvých dalších známých. Na to nikdo nepotřebuje internet. A kdo by ti jako měl jít po krku? Policajti za špatný parkování?“

Smál se jí. Vyčítal jí, že moc kouká na filmy. Ale co jiného by měla v tomhle zapadákově pořád dělat? Vždycky se ráda vciťovala do hrdinek, které před někým prchaly a musely se skrývat. Byla bych chytřejší, napadalo ji často. Udělala bych to líp.

Samozřejmě si uvědomovala, co si o ní známí myslí: je praštěná, výstřední, paranoidní. Ještě ujetější než ten její vyšinutý pisálek.

A vida, nakonec se jí všechna ta opatrnost přece jen hodí.

*

Všechno se změnilo před rokem, když se narodila Agnes. Ačkoli – jisté náznaky Ann-Solveig vnímala už dávno předtím, ale rozhodla se je přehlížet. Byla jedináček, otce neznala a matka jí už umřela, a tak se přimkla k jedinému člověku, který se choval, jako by mu na ní záleželo – ke svému manželovi. Alex byl pevný bod. Jistota. Ann-Solveig nepatřila k lidem, kteří lehce mění svůj život. Určitě se to zlepší, opakovala si. Třeba jsem přecitlivělá...

Jenže se to spíš zhoršovalo. Už nešlo jen o náznaky. Alex se choval podivně. Tohle je muž, se kterým chtěla zůstat už napořád? Vážně? Co se to s ním stalo? Ann-Solveig se ho začínala bát. Navíc se od porodu necítila dobře a nebylo to zdaleka jen

nevyspáním. Čím dál častěji ji bolela hlava, po ránu se jí dělalo špatně od žaludku a pořád jí pískalo v uších; to bylo ze všeho nejhorší, občas by nejraději začala bušit hlavou o zeď, aby ten protivný zvuk utišila. Oběhala kvůli tomu spoustu doktorů a nakonec se dozvěděla: „Máte tinitus. Nedá se s tím nic dělat.“ Strávila mnoho hodin v čekárnách a ordinacích, jen aby se dozvěděla latinský název pískání v uších!

Podle všech vyšetření byla zdravá. Když si poněkolkáté stěžovala praktické lékařce na strašlivou únavu a naléhala, že potřebuje další testy, protože cítí, že s ní není něco v pořádku, starší žena si sundala brýle a vážně jí pohlédla do očí. „A nemáte spíš problém s hypochondrií?“

Ann-Solveig tedy začala chodit na konzultace k Alexově staré známé Katrine. Psychosomatická měla ordinaci ve městě kousek od jejich domova, ale přijímala klienty také ve svém letním domě v Sylteffjordu. Ann-Solveig za ní chodila tam i tam, jak se jí to zrovna hodilo. A Katrine ji nechala mluvit a mluvit, až se z toho jednoho dne Ann-Solveig rozbřečela a nemohla přestat. Cestou domů si pak připadala lehčí, očištěná.

„Jen klidně breč, křič, nadávej, povol ventil toho fekálu,“ povzbuzovala ji drsně Katrine – a bylo to trefné přirovnání.

A tak Ann-Solveig prozrazovala Katrine pořád víc a víc; vykloupila jí dokonce i věci, o kterých si myslela, že je nahlas nikdy nevysloví.

„Ten tinitus máš z Alexe,“ oznámila jí nakonec Katrine. „Máš ho plnou hlavu, tak ti zvoní v uších. A od žaludku je ti taky špatně z něj. Nemůžeš jeho chování strávit, chápeš? Rozumíš, jak to funguje?“

„To je nesmysl.“

Katrine vzdychla. „Víš, co je na mojí práci hrozný? Lidi si za strašnou spoustu nemocí můžou sami. Jenže když jim řeknu, že

by se nejspíš uzdravili, kdyby na svém životě něco zásadního změnili, kdyby se třeba zbavili člověka, kterej je dusí, nebo práce, která je ubíjí, spousta z nich mi na to poví to, co ty: „Nemůžu.“

„To je strašně složitý, Katrine. Asi radši vydržím to pískání v uších.“

Ann-Solveig sousedce zaplatila a šla domů.

Jenže Katrinina slova jí uvízla v hlavě. O několik dní později Ann-Solveig manželovi vpálila, že by taky klidně mohla odejít.

Nevzrušeně opáčil: „To bys jistě mohla. A já bych tě taky klidně mohl zabít.“

Ten večer se Ann-Solveig rozhodla, že ho opravdu opustí. Navzdory tomu, že s ním má dítě. Je lepší vzít dceři otce, nebo se toho chlapa dennodenně bát?

Už předtím si dávala stranou hotovost a měla dost na dva tři měsíce, než se někde usadí. Čekala jen na příležitost. A teď ji konečně dostala – Alex odjel na pohřeb prarady až do Osla. Tak daleko! Řekla, že se s ním trmácet nebude, vždyť tu paní ani neznala. Překvapilo ji, že neprotestoval. Možná byl rád, že si od ní a od dítěte odpočine. Byl červen, takže zůstala s malou v letním domě v Syltefjordu.

Měla pět dní na to, aby se v klidu sbalila.

A dostala strach. Takže teď? Má se vzdát tohohle všeho – téhle chaty, řadovky ve městě, obou míst, na která je zvyklá? Dva dny byla jako paralyzovaná. Nebalila si věci, nedělala nic, prostě jen dál plnila rutinní úkoly. Nakrmit malou, pohrát si s ní, jít s ní ven. Když najednou mohla něco změnit, vlastně se jí ani nechtělo – tenhle život byl známý, vyzkoušený, pohodlnější. Třeba Katrine nemá pravdu... Třeba se to zlepší...

Pak se jednou ráno probudila v pokoji se stropem z popraskaných trámů a uvědomila si, že jí zbývají poslední dva dny na

to, aby se pokusila začít znovu. Pokud tu šanci nevyužije, neodhodlá se nejspíš už nikdy.

A tak ještě v noční košili vytáhla ze skříně kufr na kolečkách a začala do něj skládat věci. Jen ty nejnnutnější. Jen ty, které sama koupila nebo dostala. Rychle, aby neztratila odvalu.

„Pojedeme na výlet,“ oznámila dceři, přestože roční dítě z toho nemohlo mít rozum. „Na pár dnů. Těšíš se? Já jo. Strašně moc.“

Holčička se rozplakala. Může batole vycítit, že to, co mámu lechtá v žaludku, není radostné vzrušení, ale strach?

Ann-Solveig schovala do ledvinky obálku se svými úsporami. Oblékla si teplý rolák, prošívanou bundu, pletenou čepici. Je sice červen, ale na krátké léto si tady na severu ještě počkají. Zaváhala při pohledu na černé pouzdrové šaty, které jí nechala ušít máma k jedenadvacetinám – nebyl to jakýkoli nahraditelný kus hadru, ale zhmotnělá vzpomínka na těch několik slavnostních událostí, které v nich prožila. Naposledy je měla na sobě na Agnesiných křtinách. Přejela po nich konečky prstů; nechá je tu. Potřebuje hlavně dost místa na oblečení pro Agnes. A navíc, nesmí se poutat k věcem.

Představila si, že ze sebe právě svléká svůj život jako had starou kůži. Nová kůže vespod je citlivá, zranitelná. Ale brzy si zvykne, zhrubne. S touhle vidinou se jí odcházelo trochu líp.

Ann-Solveig zabouchla dveře, zamkla dům, naložila tašky do auta a usadila Agnes do dětské autosedačky.

A v tu chvíli ztratila sílu. Co to dělá? Nemůže přece jen tak zmizet a unést Alexovo dítě. A kam vlastně odjede? Kdyby odcházela sama, bylo by to jiné. Ale takhle? Alex je může nechat hledat policií. Všechny její teorie o dokonalém útěku jí budou nanic, protože nemůže žít úplně anonymně – bude muset chodit s malou k lékaři, vzít si podnájem a časem přihlásit holčičku do školky. Alex se dcery jen tak nevzdá. Najde si je, ať budou kdekoli.

Nechala věci v autě, přendala Agnes do dětské krosničky a vyrazila s ní na procházku jako každý jiný den. Její život je takovýhle. Možná by byla šťastnější, kdyby přestala snít o jiném.

Brzy ráno měly všechny domy zatažené závěsy a jen auta parkující na příjezdových cestách svědčila o tom, že vesnice není liduprázdná. U Katrinina domu Ann-Solveig napadlo, že by se k ní měla zase objednat. Mluvit o sobě. Dlouho. Beze strachu, že ji ten druhý odsoudí. Anebo by se mohla jen zastavit na čaj u Hildy v přívěsu nebo u Isaka s Olgou; u sousedů se může vypovídat zadarmo. Nejspíš se dozví totéž, co od Katrine: Tady se trápiš, tak už si přestaň jenom stěžovat a něco s tím udělej. Odejdi.

„Jenže já nemůžu,“ namítla Ann-Solveig nahlas. „Nemůžu se jen tak vypařit.“ S těmi slovy se jí od úst vznesl obláček páry. Kdyby se necítila tak mizerně, usmála by se tomu.

Ann-Solveig se na chvíli zastavila na dřevěném můstku přes řeku kousek od jejího ústí do moře. Prkna byla na několika místech prohnílá, ale můstek pořád ještě držel pohromadě. Za přílivu na něm i na březích řeky postávali rybáři, ale teď už začal odliv, takže tu byla sama. Ann-Solveig pomalu pokračovala z vesnice a po pěšince na vrchol prvního útesu. Už před chvílí vycítila, že jí Agnes na zádech usnula; procházka dceru vždycky spolehlivě uspala.

Stráně ještě pokrývala loňská tráva, dožluta sežehlá mrazem, ale mezi starými stébly už vyrůstaly svěže zelené trsy. Z vrcholu skály vypadaly barevné domky ve vsi maličké. Ann-Solveig šla dál. Zнала zdejší pěšiny tak dobře, že by po nich mohla bezpečně jít i poslepu. V údolíčku mezi dvěma skalisky byla oblázková pláž, na kterou moře naplavilo spoustu nepořádku: barevné bójky a lodní lana, rybářské sítě, kostru utonulého soba vybělenou solí. Nikdo tu nikdy neuklízел – co moře za jedné bouře přineslo, to si za jiné zase vzalo.

Ann-Solveig se vydala příkrou pěšinkou na vysoký útes nad pláží. Vyplašila stádečko sobů. Plavně odklusali za ohyb stezky. Šla za nimi, a když se dostala na vrchol a do tváře jí foukl jemný vlhký větřík od otevřeného moře, konečně se nadechla trochu volněji. Stála na travnatém plácku vysoko nad mořem, které se kdesi dole s burácením tříštilo o skaliska. Jeho hukot přehlušil i protivné pískání v uších a Ann-Solveig se úlevou pousmála. Na ostrých hranách útesů hnízdili rackové, alky a terejové, občas se s křikem vznesli a kroužili jí nad hlavou. Rozeklané skály už jí zakryly výhled na vesnici. Dlouho jenom stála a zhluboka dýchala. Byla tu jen ona, ptáci a moře. Dokud si představovala, že ze Syltefjordu odejde, uvědomovala si, že po tomhle místě se jí bude stýskat.

Jenže teď už je jisté, že zůstává. Všechno bude pořád stejné. Nebo horší. Pořád dokola. Bez východiska. Nemá smysl se vzpírat – tohle je její život, život, jaký si zaslouží, jaký si ho udělala. Neukáže své dceři lepší svět, nemá na to sílu.

Protože je to svým způsobem jednodušší.

Ann-Solveig pokračovala po pěšince dál k hraně nejvyššího útesu. Zastavila se dva metry od ní a dívala se, jak se z dálky od ocelově šedého moře blíží bleděšedá stěna mlhy. Až teď si uvědomila, že se najednou úplně utišíl vítr. Vzduch byl lepkavý a prosycený vlhkostí. Byly slyšet jen vlny a křik ptáků.

Měla by se vrátit. Zanedlouho studená mlha všechno zahalí, a kdyby cestou zpět sešla z pěšiny, mohla by se zřítit do propasti.

Pohlédla hluboko do zpěněných vln.

A poprvé ji napadlo, že má i jinou možnost.

Přítomnost

Katrine Nordbergová měla hezký život. Uspořádaný, zaběhlý, pravidelný, bezpečný. Měla ráda svou práci, manžela, byt, letní dům. (Na tom posledním nic nezměnily ani dva překřížené nože, které se jí nedávno jako neurčitá výhrůžka objevily na zápraží.) A měla ráda sama sebe. Vážila si toho, protože vždycy tomu tak nebylo.

Dětství a dospívání bylo peklo. Katrine vyrůstala právě tady v Syltefjordu, který teď milovala, ale jako školačka netoužila po ničem jiném než z toho zapadákova zmizet. Neměla tu kamarády, prostě nezapadala. Byla dcera jedné ze dvou syltefjordských učitelek, navíc nehezké dítě s neposlušnými vlasy, silnými brýlemi a odstávajícíma ušima, kvůli kterým jí spolužáci přezdívali Ušoplesk.

Když byl Syltefjord vysídlen, bylo Katrine deset. Z pozice outsiderky nevyklouzla ani v sousedním Båtsfjordu, kam se přestěhovala většina rodin. Často uvažovala, čím se vlastně tolik liší, že nedokáže najít skulinku do žádné party. A čím asi svádí spolužáky k tomu, aby se jí pochechtávali a odstrkovali ji od sebe ještě dál? Nerozuměla si ani s rodiči, kteří jí připadali omezení – matce snad záleželo jen na tom, aby měla napečené skořicové šneky a neposkvrněná okna, a otec trávil většinu času ve svém bazaru na hlavní silnici v Båtsfjordu a nic jiného než staré krámy ho nezajímalo. Jak můžou vést

tak plochý život? Vážně jsou šťastní? Nejspíš proto se Katrine rozhodla, že bude studovat psychiatrii. Aby líp pochopila ostatní... ale především sama sebe.

Na univerzitě v Oslu už si sice přátele našla, ale pořád ji ubíjely pochybnosti o vlastním vzhledu a touha po uznání, které nepřicházelo. Měla nanejvýš průměrné studijní výsledky, v ničem nevynikala. Pořád jen přešlapovala na okraji nějaké party a snažila se do ní vklínit. Ne že by ji ostatní vyloženě neměli rádi, ale byli prostě jiní. Byla pro ně divná holka z dalekého severu...

Tehdy se na sobě pokusila změnit alespoň to, co se změnit dalo. Podstoupila operaci odstávajících boltců. Laserem si nechala vyhladit jizvičky po akné. Odbarvila si vlasy na téměř platinovou blond a začala si je každé ráno žehlit. A uvědomila si úžasnou věc. Nemusí se cítit dokonalá – úplně stačí, když bude dokonalost předstírat. Přestala se lidem vnucovat a usilovat o jejich uznání, naopak nasadila masku chladného, povzneseného nezájmu.

Kupodivu to fungovalo. Čím odtazitější byla, tím víc se o ni ostatní zajímali. Vlastně dělala totéž, co dosud – byla sama. Dávala však okázale najevo, že je to její volba, nikoli úděl.

A navíc se propracovala k tomu, že byla docela hezká. Vylouppla se do krásy, říkal táta. Byť k jeho způsobu života měla milion výhrad, takovéhle ocenění pro ni bylo vším. A tak se Katrine snažila ještě víc... až se dostala do průšvihů.

Ale i ten nakonec dokázala vyřešit.

Proto se z Osla vrátila sem na sever, proto se rozhodla zariskovat a otevřít si soukromou psychosomatickou poradnu v místě, kde většina lidí ani netuší, co se v takové ordinaci vůbec řeší.

A postupně se ukázalo, že to bylo dobré rozhodnutí. Zatímco v Oslu byla Katrine jednou z mnoha, tady naprosto vy-

nikala. Vysokoškolačka, psychosomatička... a jak zkrásněla! Všichni, včetně těch, kteří na ni kdysi pokřikovali Ušoplesku, ji zdravili s úctou a respektem. A její obavy ze stesku po Oslu se nenaplnily. Ukázalo se, že město je jako televizní seriál; dokud běží, říkáte si, co budete dělat, až skončí, čím si pak vyplníte večery – a pak ho přestanou vysílat a vy s úžasem zjistíte, že vám vůbec nechybí.

Kuchyní se nesla vůně kávy. Katrine si nalila. Cinknutí drahého porcelánového šálku o podšálek. Číré blaho. Bylo léto, a tak s Nilsem žili v Syltefjordu. Většina sousedů se do svých zdejších domovů přesouvala na celé léto. Katrine tu i přijímala klienty, zařídila si k tomu velkou místnost v přízemí. Bylo to pohodlnější než denně pendlovat do Båtsfjordu a Katrine měla pocit, že výhled z okna na motorové čluny v malém přístavu klienty uklidňuje a někteří se za ní vracejí i kvůli němu.

Za čtvrt hodiny přijede klientka; nikoho dalšího už na dnešek objednaného nemá. Pak si zajede ke kadeřnici. A zítra má narozeniny. Katrine se rozhlédla po místnosti plné drahého nábytku a krásných věcí, které si pořídila za peníze, jež sama vydělala, a zalilo ji tak hluboké uspokojení, že se usmála.

*

Trochu ji podráždilo, že klientka dorazila s dvacetiminutovým zpožděním. Ale dobře, tady na severu jsou vzdálenosti mezi městy a vesnicemi velké a cestou se může přihodit ledacos.

Žena se objednala přes internet na jméno Elsa Morante, které znělo italsky a Katrine bylo matně povědomé, ale nedokázala si ho s nikým konkrétním spojit. Žena psala perfektní norštinou, takže o cizinku asi nepůjde. Možná dcera nějakých přistěhovalců? Anebo si jméno vymyslela, aby se k jejím známým

nedoneslo, že navštívila psychosomatickou poradnu? Katrine popravdě řečeno bylo jedno, jestli jí lidé prozrazují svou pravou identitu, nebo chtějí zůstat v utajení. Hlavně že zaplatili. Neměla smlouvu s žádnou zdravotní pojišťovnou a sama skutečná jména svých klientů znát nepotřebovala.

Když paní Morante konečně vstoupila, Katrine vstala od stolu, aby ji přivítala. Připadalo jí, že už se někdy viděly – nejasně si vybavovala, že ji možná potkala před několika dny ve vesnici. Žena lelkovala před kostelem. Tehdy ji považovala za turistku.

„Našla jste cestu bez problémů?“

„Ano, nejsem v Syltefjordu poprvé,“ potvrdila žena její domněnku. Měla hrubý hlas, jakým mluví silní kuřáci.

„Jste tu u někoho na návštěvě?“

„Ne.“

Nic víc neprozradí? Katrine lehce povytáhla obočí. „Dáte si čaj? Kávu? Vodu?“

„Kafe. Díky.“ Zase tak strohá odpověď. Žena se obrátila k oknu a zadívala se na fjord. Katrine ji přelétla zkoumavým pohledem. Else Morante mohlo být něco mezi třiceti a čtyřiceti a byla jiná než většina Katrininých klientek. Její dlouhé vlasy, zcuchané větrem, vypadaly, že se jich hodně dlouho nedotkl kadeřník, rukávy bundy měly ošoupané lemy a džíny vytahaná kolena. Bílé koženkové kozačky, umazané blátem, už si tolik okopala, že vypadaly, jako by jimi přejížděla po struhadle. S lehce zanedbaným zevnějškem však ostře kontrastovala úplně nová, na první pohled velmi drahá kabelka z kvalitní kůže. Katrine zauvažovala, jestli Elsa vůbec bude mít na zaplacení. Ale pokud si mohla pořídit takhle pěknou tašku, pak snad úplně bez prostředků nebude. Možná patří k podivínům, kteří schraňují na účtu miliony, a přitom vypadají, jako by žili od výplaty k výplatě.

„Posadte se, prosím.“ Katrine ukázala na křesílko pro klienta. Bylo velmi nízké – Katrine požádala Nilse, aby seřízl nohy na polovinu – a sedák byl nakloněný trochu dozadu, aby v křesle člověk napůl ležel. Katrine naproti klientovi sedávala na normálně vysoké kožené kancelářské židli. Připadalo jí, že díky tomu lidé hned od začátku přijmou fakt, že ona terapie vede, zatímco oni jsou v podřízeném postavení. Někteří proti křesílku protestovali a trvali na tom, že s ní chtějí sedět u stolu jako rovný s rovným, jiní do křesílka vděčně zapluli a přijali pravidla hry. Ty druhé měla raději. Obvykle to byli lidé, kteří se upřímně chtěli zbavit svých problémů a přišli za ní s vírou, že jim opravdu dokáže pomoci.

Elsa Morante do křesílka sotva dosedla, a hned zase popuzeně vstala. „Proboha, co je to za pitomý křeslo? Nemáte normální židli?“

Takže ji odhadla správně. Tahle bude dělat problémy. Katrine se přinutila ke zdvořilému úsměvu. Ukázala na křesílko. „Alespoň ho vyzkoušejte. Je moc pohodlné.“

Ale klientka už odsouvala od stolu židli. „Budu sedět tady.“

Mluvila podrážděně. Nejspíš patří k lidem, kteří celostní medicíně víceméně nevěří a přicházejí zčásti ze zvědavosti a zčásti s potřebou nachytat terapeuta při chybě a sami sobě dokázat, že jde o podvod. Možná o sobě bude lhát, vymýšlet si, překrucovat pravdu. Katrine nikdy úplně nepochopila motivaci podobných klientů; vždyť za konzultaci musí zaplatit, a přitom dorazí už s přesvědčením, že je zbytečná. Třeba se jen snaží vyhovět někomu blízkému, kdo má na celostní medicínu jiný názor než oni.

Když Katrine nesla ke stolu šálek s kávou, žena k ní obrátila vážnou tvář s hrubými rysy. „Představovala jsem si vás jinak,“ řekla pomalu.

V tu chvíli Katrine pocítila nevysvětlitelnou úzkost.

Něco nebylo v pořádku.

Žena asi patnáct minut mluvila o svých bolestech zad a problémech s rodiči, zřejmě smyšlených. Katrine se nemohla zbavit dojmu, že k ní Elsu Morante přivádí něco docela jiného. A nemýlila se.

Elsa zničehonic prohlásila, že si to rozmyslela a chce konzultaci ukončit. Vytáhla z kapsy umolousaných džínů ruličku bankovek nízké hodnoty a odpočítala z nich přesnou částku. Pak se dlouze nadechla, jako by sbírala odvalu nebo se uklidňovala – a začala mluvit o Ann-Solveig.

*

Pukliny ve starém betonovém přístavním molu někdo přes víkend zalil asfaltem. Leskl se a páchl novotou a na jednom místě v něm zůstal otisk čísi podrážky. Ruth Nordbergová si černé klikyháky prohlížela s rostoucím znepokojením. Působily na ni zlověstně. Viděla obrazce... znaky... slova psaná neznámým písmem... Je to vzkaz, ano, určitě je to vzkaz. Od koho a komu?

Ohlédla se. Na molu kromě ní nikdo nebyl. Mírný severovýchodní vítr přinášel od moře vlhký chlad a vlny hlasitě šplouchaly o balvany a betonové kvádry navršené na návětrné straně mola. Domy měly zavřená okna i dveře, na předzahrádkách nikdo nebyl. Jen proužky kouře nad střechami prozrazovaly, že vesnice není úplně vyliďněná. Ruth se nemohla zbavit pocitu ohrožení. Znovu pohlédla na roztřesené klikyháky a o krok ucouvla, jako by na ni mohly zaútočit.

Vzkaz. Musí ho zničit. Nikdo jiný si ho nevšimne, lidi se vůbec nedívají kolem sebe, nezamýšlejí se nad tím, co vidí. Je

to jen na ní. Přitáhla si bundu blíž k tělu a s rukama v kapsách a se zvednutými rameny spěchala zpátky do domu své snachy. Vezme velký štětec a plechovku s bílou barvou na loď, všimla si, že ji má Nils v domku na náradí.

Byla kousek od domu, když ze dveří vyšla dlouhovlasá žena a nastoupila do staré červené toyoty s velkými přídavnými světlomety na přední masce. Katrinina klientka. Ruth ji v Syltefjordu viděla už nejméně počtvrté za poslední týden; zřejmě bude někde v okolí ubytovaná. Na lidi měla dobrou paměť a tahle ženština navíc nosila pořád stejnou zelenou větrovku. Ruth vytáhla z kapsy dalekohled a přiložila si ho k očím; spíš ze zvyku, než že by ji ta osoba opravdu zajímala. Předpokládala, že žena rovnou odjede z vesnice, ona však zabočila opačným směrem a pomalu projížděla podél přístavu. Vystoupí a přijde na molo?

Má něco společného s tím vzkazem?

Ruth si nebyla jistá, jestli ji potěšilo, nebo rozladilo, že červené auto pokračovalo dál. Zastavilo před kavárnou a galerií Isaka Maggy. Žena vystoupila a vešla do domu.

Ruth si oddálila dalekohled od očí. Nic zajímavého. Každý cizák, který dorazí do Syltefjordu, jde buď na kafe a vaflí do turistického centra, nebo se nechá zlákat nápisem *Galerie* a utratí spoustu peněz za Isakovy kýčovité pomalované kameny. Tím veškeré atrakce končí – tedy pokud nejste rybář.

Když se Ruth o čtvrt hodiny později na molo vracela s plechovkou barvy a štětcem, právě začalo mrholit. Vrcholy útesů na protější straně fjordu se ztrácely v mracích. U mola teď parkovalo auto s francouzskou značkou. Dva chlapi v holínách vytahovali z kufru rybářské pruty a plastové krabičky na nástrahy, zmrzlými prsty zápolili s vlasci a vítr jim nadouval zelené pláštěnky. Když přišla blíž, poznala v nich klienty

svého syna, který pracoval jako rybářský průvodce. Další muži s pruty se začínali shlukovat asi sto metrů odsud na dřevěném mostku v místě, kde se do moře vlévá říčka. Ruth znala důvod: hodinu před vrcholným přílivem a ještě asi hodinu po něm je možné na rozhraní sladké a slané vody chytit mořského pstruha, aniž by k tomu člověk potřeboval drahou říční povolenku.

Ruth zatékala očima mezi postavami v broďácích a pláštěnkách a podle barevné čepice poznala svého syna. Přivlačil pár metrů od mostku. Stál zády k ní. Proč rybaří jinde než ti jeho Francouzi? Pohádal se s klienty? Ruth pořád spekulovala o vztazích mezi ostatními lidmi, o jejich tajemstvích, byla to taková její záliba. Právě proto nosila v kapse malý dalekohled a zdánlivě bezcílně se toulala vesnicí. Bylo jí čtyřiaosmdesát a daleko už nedošla, ale tenhle okruh ještě zvládla. Cestou vždycky nahlédla do několika oken, a kdykoli se někde něco dělo, namířila tím směrem dalekohled. Netajila se tím – nedělá přece nic špatného. Prostě ji jen zajímá, co ostatní provádějí. Pokud nemají co skrývat, nemělo by jim to vadit. A ona se ve svém věku nemusí nikomu z ničeho zpovídat.

Ruth Nordbergová byla svobodná matka a svého jediného syna Nilse porodila v jednačtyřiceti – v době, kdy obojí představovalo téměř netolerovatelnou výstřednost. Byla zvyklá se lišit a ignorovat názory ostatních. Včetně názorů své snachy, ačkoli před tou se bohužel musela hlídat a přetvařovat, protože trávila už třetí léto tady v jejím domě a byla by škoda, kdyby o tuhle možnost přišla. Ruth se ohlédla na dřevěný dům se žlutě natřenou verandou – byl to nejhezčí a největší dům v Syltefjordu a popravdě nechápala, kde na něj Katrine vzala. Vážně jí to šarlatánství tolik vynáší? Nevydělává si ještě jinak? Ruth byla odjakživa podezíravá; domnívala se, že ta-

hle vlastnost se přirozeně snoubí se zvědavostí. Jedno věděla jistě: Nils jako rybářský průvodce by si takovéhle letní sídlo nikdy nemohl dovolit. Oženil se dobře... pokud jde o majetek.

Ale pokud jde o Katrininu povahu... Ruth nespokojeně mlaskla.

Tuhle zaslechla, jak ji Katrine v rozhovoru s Nilsem tituluje „ta bláznivá čarodějnice“ (rozčilovala se kvůli tomu, že Ruth každé léto přijede do Syltefjordu spolu se svými kočkami). Takže averze je oboustranná; tak už to bývá.

Napadlo ji, že by mohla za Nilsem k ústí řeky zajít a o divném vzkazu psaném asfaltem mu povědět, ale hned si to rozmyslela; Nils pro její předtuchy nikdy neměl pochopení. Neposlechl ji, dokonce ani když ho před lety varovala před Katrine; vyložila si tenkrát na jejich vztah karty a viděla v nich samý zmar a temnotu. Ale Nils nic takového nechtěl slyšet, nevěřil na věci mezi nebem a zemí. Teď by jí nejspíš zakázal ty čmáranice přemalovat a ona by se pak musela s barvou a štětcem krást ven uprostřed noci. Protože jakmile si jednou něco vezme do hlavy, už nemůže couvnout. Jinak by pořád jenom myslela na to, co chtěla udělat a neudělala. Svrbělo by ji z toho celé tělo a bzučelo by jí v hlavě, až by dočista zešílela.

Zvedla ramena, vtáhla bradu do límce a rázně kráčela proti větru. Francouzi právě přelézali nízkou zídku podél mola a chystali se nahazovat do vody z balvanů chránících přístav před příbojem. Představila si, jak po jejich vlhkých hranách sklouznou a zapadnou do hlubokých štěrbin, ve kterých dunivě šplouchá voda. Uvívnu tam a příliv je uvězní pod hladinou, jako se to stalo jednomu jejímu kamarádovi, když byla malá. Našli ho až druhý den. Ne že by takhle smutný konec těm Francouzům přála, koneckonců přivezli její rodině peníze a neuškodí, když za rok přijedou zas.

Pozdravili ji, odpověděla jen pokývnutím. Přidřepla kousek od nich, otevřela plechovku s barvou, nakrčila nos pod náparem štiplavého pachu a pustila se do práce. Nebyla si jistá, jak dobře bude barva na mokřém betonu a asfaltu držet, ale chtěla to zkusit.

Po několika minutách se napřímila, aby si protáhla záda. Z Isakovy galerie právě vycházela Katřinina klientka; nezavřela za sebou dveře a k autu se vracela rychle, skoro běžela. Ruth odložila štětec do plechovky a vytáhla z kapsy dalekohled. Mezi dveřmi se objevil Isak a vypadalo to, že za ženou něco křičí; přes narážení vln do kamenů nebylo nic slyšet, ale jeho divoké gestikulování prozrazovalo, že je rozčilený.

Ukradla mu něco? Utíká bez zaplacení?

Ruth pocítila příjemné vzrušení jako vždycky, když se dělo něco neobvyklého. Nejraději měla situace, které zaváněly konfliktem; pokud je mohla sledovat z povzdálí a netýkaly se jí, okamžitě jí vlastní život připadal snesitelnější – ostatní taky mají problémy a hádají se... Občas dokonce schválně rozšířila nějaký drb, ať pravdivý, nebo smyšlený, jen aby mohla sledovat, co se bude dít.

Žena sedla do auta. Isak se jí nepokusil pronásledovat. Jen stál mezi dveřmi a díval se, jak odjíždí. Dlouhé šedé vlasy mu povlávaly ve větru.

Červená toyota nezamířila z vesnice, jak Ruth předpokládala, ale pomalu se sunula podél moře směrem k točně, u níž začínala pěšina vedoucí do vedlejší opuštěné zátoky. Takže ta ženská se chystá na procházku? V tom případě asi u Isaka nic tak hrozného neprovedla.

Škoda, mohlo to být trochu dramatičtější. Ale lepší, než kdyby se nedělo vůbec nic, pomyslela si Ruth. Příležitostně se Isaka zeptá, co se přihodilo. Dívala se za autem. Skutečně

zastavilo na točně a žena vystoupila. A Ruth zničehonic i na tu dálku všude okolo ní viděla temnotu. Zlo. Někdy mívala takové vidiny. Stane se té ženě něco zlého? Nebo přijela do Syltefjordu, aby naopak ona někomu ublížila? Můžou ty podivné nápisy na molu být její dílo? Proč tu vůbec pořád courá? Proč se objednala ke Katrine? A odkud se bere ten pocit, že s ní do vesnice přichází zlo?

Ruth schovala dalekohled do kapsy a s povzdechem pokračovala v přetírání mola bílou barvou. Asfaltové klikyháky pod ní pořád prosvítaly, ale už nebyly tak zřetelné. Když byla hotová, hřbetem ruky si odhrnula vlasy z očí a napřímila se. Francouzi nerybařili. Pozorovali ji. Střetla se s pohledem jednoho z nich. Rozpačitě se odvrátil.

Byl to jejich vzkaz? Jsou nebezpeční? Neměla z nich dobrý pocit.

Minula je se zježenými chloupky na zátylku. Musí před nimi Nilse varovat.

KAPITOLA 2

Syltefjord.

Josef Bergman se v mapě díval na úzký fjord na samém severu Norska a uvažoval, co ho v té zapadlé díře asi čeká. Co za lidi může žít v tak nehostinné části světa?

Kriminalista přiletěl z Prahy do severofinského Ivala ve lněných kalhotách a lehkém svetru, ale už na schůdkách letadla mu bylo jasné, že při balení na rybářskou dovolenou poněkud podcenil počasí.

Teď stál u pronajatého vozu na parkovišti autopůjčovny a uvažoval, proč se vlastně v červnu, který bývá v Česku tak krásný, vydal za polární kruh. Ledový vítr pronikal tenkou látkou a zábl ho na kůži. A to ho čeká tři sta padesát kilometrů jízdy přímo na sever! Bergman vylovil ze sportovní brašny zimní vlněný svetr, který do zavazadla přihodil na poslední chvíli. Měl nepříjemné tušení, že ho po celou dovolenou nesvlékne.

Když vyjel na silnici, teploměr v autě ukazoval osm stupňů Celsia. Sice svítilo slunce, ale vzduch moc neohřívalo. Neměl jet raději rybařit na Lipno? Kolik stupňů asi bude mít voda v arktické řece?

Pomalu projížděl Ivalet. Město bylo moderní, strohé a strašně nudné. Jen posílilo jeho pochybnosti, jestli si vybral cíl dovolené správně. S rostoucími rozpaky se díval na lidi v zimních bundách, ušmudlané stánky s rychlým občerstvením a nevzhledné betonové krychle s obchody, jejichž výlohy vy-

padaly, jako by je naposledy někdo upravil v devadesátých letech. Ale u moře bude jistě všechno jiné.

V samoobsluze nakoupil jídlo, které dlouho vydrží – trvanlivé bramborové placky, tmavý chléb, sušené sobí maso, rybí konzervy, grilovaný sýr *Leipäjuusto*, borůvkovou a brusinkovou marmeládu. Po krátkém zaváhání přidal karton piv *Karhu* s logem medvěda; snad se i s ním pořád ještě vejde do limitu pro dovoz alkoholu do Norska. Ve frontě u pokladny sledoval, jak sotva desetileté děti cpou mince do blikajících herních automatů přímo v obchodě. Přišla k nim máma s plnými nákupními taškami a pár drobných přihodila. V útrobách automatu zachrastila výhra. Děti zaječely radostí. Pokladní se ohlédla a pogratalovala jim vztyčeným palcem. Jakmile rodina odešla, její místo nahradili další zákazníci. Zjevně tu patřilo k dobremu zvyku nacpat cestou z nákupu trochu mincí do bedny.

Bergman se na parkovišti schoval do závětrí za přístavek pro popelnice, snědl kus grilovaného sýra *Leipäjuusto* a vyrazil na cestu.

U benzinové pumpy mezi stojany lelkovalo stádo sobů; nejspíš se tam schovali před větrem. Tankující řidiči je vůbec nevyváděli z míry. Bergman přibrzdil, vyfotil je a poslal snímek Alžbětě. Tohle by ji pobavilo. Chyběla mu, ale současně byl rád, že ji s sebou na dovolenou tentokrát nevzal. Až na tuhle bizarní scénu by ji tu nejspíš nic nenadchlo. Milovala starou architekturu, útulné hospůdky, zalidněné kavárny, styl, design, dekadenci. Tady by nenašla nic než život oholený na dřevě. Nadto rybaření bylo Bergmanovo území, jeho svět, do kterého nechtěl pustit ani nejbližší. Když začne se ženou bydlet, přece to ještě neznamená, že odted' už musí všechno dělat s ní!

Loňský rok byl plný pochybností. Neschopnost rozhodnout se, kam dál nasměrovat svůj život, Bergmana na několik

měsíců úplně zablokovala. Přestala ho těšit práce; cítil se unavený a vůbec si nebyl jistý, jestli opravdu chce trávit další roky hledáním vrahů a potýkat se s tím vším negativním, co ke kriminalistice patří. Současně začal pochybovat i o vztahu s Alžbětou a vědomí, že vlastně nemá nic, k čemu by se bez výhrad přimkl a těšil se z toho, ho na nějaký čas uvrhlo do deprese.

Poté, co na holandském ostrově Schiermonnikoog pomáhal dlouholeté kamarádce objasnit vraždu jejího manžela, se rozhodl zůstat ještě nějaký čas na cestách. Prodloužil si dovolenou na měsíc a navštívil holandský ostrov Ameland a pak pokračoval přes Belgii do Normandie a Bretaně. A právě tam, při procházce po skalnatém pobřeží ostrova Belle Ile, si uvědomil, že možná to jediné, co mu doopravdy schází, je on sám. Kdo vlastně je kromě toho, že je kriminalista? Co by z něj zbylo, kdyby jeho identitu přestala určovat práce? Možná nemusí hned dávat výpověď – třeba by stačilo, kdyby se dokázal nadchnout ještě pro něco jiného, než je práce. Dlouhé roky pro něj kriminalistika byla vším, ale v poslední době cítil, že potřebuje čerpat energii z jiného zdroje. Jenže právě ten mu schází. Chybí mu vášeň – vášeň pro cokoli.

A proto je teď tady, vysoko za polárním kruhem – sám se sadou rybářského náčiní, na které už roky nesáhl. Doma v Kozích Horách právě stavební firma rekonstruuje podkroví jeho statku. Na podzim se k němu Alžběta nastěhuje. Teď na všechno dohlíží – „Vždycky jsem snila o tom, že budu rekonstruovat starý dům.“ – a on zatím uhání arktickou krajinou.

Fakt, že mu nebránila odjet na další osamělou cestu ani se jeho rozhodnutí nijak zvlášť nepodivovala, považoval za jeden z důkazů, že se rozhodl správně.

Snad se rozhodl správně...

Minul motorest s velkým poutačem nabízejícím dušené sobí maso za sedm eur. Zaváhal, jestli se tu nemá pořádně najíst, ale nakonec přidal plyn, pustil rádio a za zvuku melancholických sámských jojků pokračoval v cestě. Těšil se na řízení.

O tři hodiny později měl Bergman za sebou dvě stě kilometrů cesty do Syltefjordu – jednoho z nejsevernějších norských fjordů. Po poradě se zdejší kolegou Edgarem, kterého znal z kriminalistického kongresu, si přes internet objednal ubytování v soukromí kousek od místa, kde do Barentsova moře ústí nádherná arktická řeka „plná lososů“, jak se vyjádřil Edgar. Tenhle revír byl utajený klenot kraje Finnmark, zastíněný mnohem známějšími a většími revíry na řece Tana nebo Lakselva. Informaci o něm si rybáři předávali spíš mezi sebou, než že by měl kdoví jakou propagaci na internetu.

„A i kdybys nic nechytíl, každopádně strávíš týden v pořádné přírodě,“ prohlásil Edgar.

Přesně něco takového potřebuju, měl jasno Bergman, a rovnou začal plánovat cestu.

Teď uháněl od letiště dál a dál na sever a palubní teploměr ukazoval čím dál nižší venkovní teplotu. V průvodci se Bergman dočetl, že silnici se přezdívá Arktická dálnice, ale když po ní teď jel, překvapilo ho, jak málo má se skutečnými dálnicemi společného. Byla to obyčejná dvouproutá asfaltka, na které tu a tam potkal auto nebo autobus, ale po většinu cesty na ní byl široko daleko úplně sám. Chvillemi mu připadalo, že snad potkává víc sobů než aut – větší či menší stádečka se pásla v příkopech nebo postávala uprostřed silnice a nijak nespěchala uhnout mu z cesty. Právě kvůli nim byla na mnoha úsecích rychlost omezená na osmdesát kilometrů v hodině.

Bergman zatím projel jen dvěma nebo třemi vesnicemi, jinak se krajina porostlá zprvu borovými a pak březovými lesy

zdála neobydlená. Jen barevné poštovní schránky u nezpevněných cest vedoucích kamsi mezi stromy prozrazovaly, že tu přece jen nějaká lidská obydlí budou. Na náhorní plošině Finnmarksvidda, vysmýčené větrem, už pak nebyly lesy ani schránky – jen donekonečna se táhnoucí pusté pláně porostlé trávou, nízkými keři a neduživými břízkami. Jednotvárnou krajinu tu a tam ozvláštnila jezera, jinak za povšimnutí nestálo nic... tedy kromě toho obrovského neosídleného prostoru. Na tachometru přibývaly kilometry, desítky kilometrů a Bergman si uvědomil, jak je uklidňující, když na jeho pozornost neustále neútočí billboardy a nejrůznější stavby podél cest. Volnost – to bylo slovo, které se mu na liduprázdné monotónní planině pořád vracelo na mysl.

Teploměr ukazoval čtyři stupně nad nulou, ale představa studeného odchovu u arktické řeky mu najednou vůbec nevadila.

Několik kilometrů před norskými hranicemi se podél silnice znovu začaly objevovat skromné dřevěné domy. Bergman zastavil u malého bistra na svahu nad řekou Tana. Edgar mu vysvětlil, že ve Finsku je všechno mnohem levnější než v Norsku – proto také Bergman přiletěl do Ivala a půjčil si tam auto. Teď se rozhodl, že se ještě za finské ceny dobře nají. Znovu si oblékl silný vlněný svetr, který si na cestu sundal, a vystoupil do ledového větru.

Bistro mělo dvě stěny prosklené a jeho interiér, zařízený ve světlých barvách, zalévalo slunce. Díky tomu tu bylo příjemně teplo. Bergman si vzpomněl na jednu Edgarovu větu, když si povídali o Laponsku: „Víš, jak se pozná místní? Po příchodu do hospody si nesundá bundu.“ Obyvatelé těchto končin jsou prý zvyklí, že všude ledově fouká a odevšad studeně táhne, a tak už ani nepředpokládají, že by jim někde mohlo být teplo.

V tomhle útulném bistru ale hřejivé vrstvy nebyly třeba.

Seděla tu jen jedna žena, unaveně a opotřebovaně působící, lehce prošedivělá dlouhovláška v okopaných botách; mohlo jí být stejně tak pětatřicet jako pětadvacet. Přejel ji zkoumavým pohledem; zvláštní, že má tak zničené boty, ale na první pohled novou a možná i docela drahou koženou kabelku. Jedla hamburger s hranolkami. Mezi dvěma sousty vytáhla z kapsy džín ruličku bankovek a začala je přepočítávat – ve tváři se jí při tom objevil spokojený výraz. Ačkoli bistro stálo na finské straně hranice, žena u sebe měla norské peníze – samé padesátikoruny. Žádnou bankovku jiné hodnoty. Proč asi nosí peníze v kapse, a ne v peněžence uložené v kabelce? Mozek mu hned začal nabízet možná vysvětlení. Bergman potřásl hlavou. Zatracená profesionální deformace! Co je mu po té ženské? Nic nevyšetřuje, není na žádné stopě, nikoho nehledá. Má dovolenou!

Po krátkém váhání si objednal kafe a sobí hamburger s anansem. Rád na cestách experimentoval s jídlem a takhle výstřední kombinaci prostě nemohl nevyzkoušet. Sedl si ke stolu v rohu, odkud měl nejlepší výhled. Hamburger byl vynikající. Sladká chuť ananasu se příjemně snoubila s výrazným sobím masem.

Vychutnával si každé sousto a myslel na to, že ho čeká dalších deset dnů bez úvah o zločinu. Nebudou ho napadat slova jako oběť, tělo, vrah. Dřív si dovolené moc neužíval; práce mu připadala tak vzrušující, že se adrenalinu neuměl jen tak vzdát a ani ve volných dnech nedokázal vyhnat z hlavy nedávné případy. Hledal si na internetu informace z oboru, četl odborné knihy, odpovídal na e-maily, zvedal služební telefon, na dálku kontroloval podřízené nebo uvažoval, co měl udělat jinak a lépe. Možná právě proto nakonec přišlo vyhoření nebo co to je?

Žena u vedlejšího stolku právě platila. Zbytek hranolek – nepatrnou trošku – si nechala zabalit s sebou. Bergman si všiml, že si nejprve od servírky nechala v drobných eurech vrátit, ale pak na stůl položila docela vysoké spropitné v norských korunách. Znovu se nad ní zamyslel. Byla divná. Neobjedná si k jídlu pití a vezme si zbytky s sebou – obojí vypovídá o nedostatku peněz. Ale pak nechá neobvykle vysoké spropitné. Navíc ty zničené boty a k nim zbrusu nová taška... zvláštní osoba.

Tohle byla jedna z věcí, které ho na osamělém cestování bavily: možnost nerušeně pozorovat cizí lidi a zamýšlet se nad nimi. Když si s nikým nepovídal, mohl se naplno soustředit na okolí – ať už lidi, nebo krajinu.

Obrátil se zpátky k oknu. Ze závětrí působila krajina pod zcela jasným nebem idylicky. Široká řeka se valila mezi písčitými břehy a na stříbřité hladině se tu a tam tvořily víry. Rybáři v neoprenech a vysokých zateplených broďácích mávali nad hlavami muškařskými šňůrami. Jednomu z nich právě zabrala ryba. Těžká, bojovná ryba. Její hřbet zčeřil hladinu. Prut se ohýbal. Muž napínal svaly. Bergman měl najednou pocit, že touhle zastávkou ztrácí čas. Tak dlouho si pořádně nezachytil!

Hned zítra ráno si koupí povolenku. A bude chytat ve dne v noci – vždyť slunce tady svítí čtyřicet hodin denně.

Jet na sever byl přece jen dobrý nápad.

Do stejné vesnice na pobřeží Barentsova moře mířila v tu chvíli také penzionovaná učitelka Hilda Maggová – jen měla před Bergmanem náskok asi dvou hodin jízdy. Po zimě strávené na jihu se vracela na místo, kde se cítila doma.

Už to měla jen kousek. Na náhorní plošině Varangerhalvøya ukazoval teploměr na palubní desce jejího auta čtyři stupně Celсия. Nad kamenitými pláněmi se převalovala mlha. V příkopech tály pruhy špinavého sněhu a odpočívaly odstavené sněžné skútry. Na krajnici se válela kostra soba. Červen. V Chorvatsku mělo moře osmnáct stupňů a vzduch pětadvacet, někdy i pětatřicet, na předzahrádkách kvetly buganvilie. Ale domov je tady.

Právě projela kolem ukazatele s nápisem *Syltefjord 15 km* a odbočila na vedlejší silnici. Úzká asfaltka klesala podél koryta řeky a stará fordka s letitým obytným přívěsem se v zatáčkách houpavě nakláněla. Od silnice tu a tam vedla kamenitá cesta až k vodě a Hilda skrz řídké koruny bříz občas zahlédla třpytivé peřeje, auta rybářů, obytný vůz nebo barevný stan. Kochala se známou krajinou.

Takže tu dlouhou cestu zvládla.

V Syltefjordu se před šedesáti lety narodila a těžce nesla, že už tu nemůže trvale žít. Když vesničku loni na podzim opouštěla, představovala si, jak se sem na jaře zase vrátí. Jak bude sjíždět z pusté náhorní plošiny podél těchto vodopádů. Jak přibrzdí na místě, odkud je nejhezčí výhled na vesnici a moře. Jak zaparkuje přívěs na rovince vedle domu své nejlepší

přítelkyně Ellen a zajistí kola velkými kameny... Představovala si vůni namořeného dřeva v Ellenině domku, tikání staromódních kyvadlových hodin a skřípání dřevěné podlahy pod nohama. Živě se viděla, jak zase vstoupí do budovy bývalé školy, kde už spoustu let s Ellen provozují turistické centrum, sedne si za katedru a zapne počítač.

Věřila totiž, že pokud si svůj návrat v duchu takhle namaluje, zvýší tím pravděpodobnost, že se na jaře opravdu ve zdraví vrátí.

Hilda za zimu najezdila se svým letitým fordem a ještě starším obytným přívěsem tisíce kilometrů a občas přespávala na prapodivných místech. Milionářka z přívěsu, přezdívala jí Ellen. Znělo to jako název béčkového sladáku, ale byla to pravda.

Hilda se po studiích do Syltefjordu zase vrátila a začala učit na místní základní škole. V šestadvaceti se provdala za Isaka Maggu, kamaráda ze sousedství, a přestěhovala se od rodičů k němu. Manželství však vydrželo jen do chvíle, kdy byl Syltefjord vymazán z mapy a jeho obyvatelé postupně odešli. Isak odmítal svůj dům na zimu opustit. Tvrdil, že je v Syltefjordu doma. Maloval zvířata a rostliny na kameny, které pak rozvážel do obchodů se suvenýry a galerií v celém kraji – uživil se tím, aniž by musel někam denně dojíždět. Opakoval, že Hilda přece stejně od narození dcery nepracuje, tak prostě zůstane v domácnosti. Anebo může třeba učit na částečný úvazek; dvakrát třikrát týdně prostě dojede do Båtsfjordu na skútru. Když nepojede oklikou po silnici, ale zkratkou přes zasněžené kopce, je to sotva deset kilometrů, takže chvilíčka! Civilizaci hned u nosu nepotřebují. Ať si vládá strčí autobusy a poštu do prdele.

Hilda si nedokázala představit, jak s tříapůlletou dcerou žije na místě, kam se půl roku dopraví jen na sněžném skútru.

Na místě, kam nedojede sanitka, kde není jediný obchod a nejbližší trvale obydlený dům se nachází vzdušnou čarou osm kilometrů daleko za zasněženými pláněmi. Byl to nesmysl. Jasně, věděla, že ve vnitrozemí žijí lidé, především chovatelé sobů, na ještě odlehlejších místech a také tam vychovávají děti. Jenže to jsou rodiny, které takhle žijí už mnoho generací; ti lidé se do pustiny narodili, dokážou s ní souznít. Ona ale taková není. Vyrostla v sice malé a odlehlé, ale živé vesnici s veškerým komfortem civilizace. Dodnes si vybavovala, jak se tenkrát na manžela dívala a říkala si, že se snad zbláznil.

On se taky tvářil zklamaně. Pamatovala si, jak si jednou pohlédli do očí a oba pochopili, že spolu nemůžou dál zůstat. Měli hodně společného, ale teď dospěli do bodu, který je nejspíš rozdělí.

„Naši předkové žili támhle za kopcem, Hildo, moji i tvoji,“ mávl Isak rukou směrem k sousední osadě Ytre Syltefjord, kterou její obyvatelé opustili před mnoha desítkami let kvůli tomu, že ležela u otevřeného moře, a bouře opakovaně ničily lodě v přístavu. Většina lidí se odtamtud přesunula právě sem, do Syltefjordu. „Nevedla tam jediná cesta – v zimě ani v létě. Naši prarodiče měli jen psy, soby, saně a lyže. A lodě. Nemyslím, že v tom viděli problém.“

„Jo, před milionem let. Neumím žít jako lidi tenkrát.“

„Ještě v padesátejch letech tam žili Mathisenovi.“

„Jedna jediná rodina. Tři poustevníci mezi deseti opuštěnejma barákama. Všichni je měli za blázny. Nikdy jsem nechápala, proč neodešli s ostatníma. A to ani neměli malý děti! Já nedokážu žít takhle alternativně, Isaku. Nejsem jako ty. Chci dál učit, klidně ve městě, když to nejde tady. Chci mluvit i s někým jiným než jenom s tebou. Potřebuju okolo sebe lidi.“

Oba pocházeli ze sámských rodin; jejich předci byli přímořští Sámové a živili se rybolovem, mezi vzdálenějšími příbuznými měli chovatele sobů. Jenže zatímco Isak se stále cítil pevně spjatý s přírodou, Hilda už byla jiná. Chodila na univerzitu, několik let strávila ve městě, a i když se pak zase ráda vrátila, tamní styl života jí už uvízl pod kůží. Všechno sámské, co v ní zůstávalo, byla jen její krev. A tohle nejspíš rozhodlo.

Obyvatelé Syltefjordu se houfně stěhovali pryč; vzdali to ještě dřív, než bylo dobojováno. Čím dál víc domů mělo zavřené okenice. Když bylo jasné, že petice a protesty nic nezmohly a silnice do Syltefjordu se opravdu přestane v zimě protahovat, Hilda s Ellen už učily z původních čtyřiatřiceti dětí jen dvanáct. Poslední měsíc seděli ve škole dokonce jen čtyři žáci. Hildin otec nechal byt od státu Hildinu bratrovi Ottovi a sám koupil řadový domek v nejbližším městě, dvacet kilometrů vzdáleném Båtsfjordu s továrnou na zpracování krabů, velkým přístavem a rušnými putykami plnými ruských námořníků. Hilda se s Isakem dohodla, že tedy půjde s dcerou bydlet ke svým rodičům a Isak je bude navštěvovat.

Nemyslela si, že to tak zůstane. Doufala, že Isak během první zimy přijde k rozumu. Jenže manželství na dálku ji nepřežilo. Isak si při jedné výpravě do Båtsfjordu nabrnkl v přístavní hospodě servírku, která s ním do pustiny odešla.

Po rozvodu Hilda u rodičů zůstala – scházela jí energie ke změně. Dny plynuly a nezbývalo v nich moc času ani na snění a plánování, natož na realizaci čehokoli. Žádný její další vztah nedospěl do fáze, kdy by s partnerem byt jen uvažovali o společném bydlení.

A hledat si vlastní domov? Neodhodlala se k tomu. Žít s rodiči mělo své výhody; otec se postaral o všechno praktické, matka jí pomáhala pečovat o dceru. Hildě zpětně připadalo,

že po několik desetiletí jela na setrvačník. Možná ji jediná zásadní změna, ke které se kdy odhodlala a již nakonec litovala – odchod od Isaka k rodičům –, paralyzovala na zbytek života. Příležitosti se zjevovaly a pomíjely, aniž by se jich zkusmo dotkla; každou nakonec vyhodnotila jako příliš riskantní a rozhodla se nechat vše při starém.

Měla kupříkladu nabídku jít učit do Alty a dostat tam služební byt. Zajímal se o ni kapitán výletní lodi, která v Båtsfjordu kotvila každý čtvrtek; byl rozvedený, měl dvě děti a domek na Vesterålech. Odmítla ho. Jednou našla na ulici tisícovku a napadlo ji, že by si za ty nečekané peníze mohla koupit letenku na nějaké exotické místo, kam se jinak nikdy nepodívá. Ale nakonec ty peníze prostě jen tak rozpustila za lepší jídlo, pár večeří v restauraci *Brygga* a teplé oblečení.

Byla to zvláštní doba. Dál učila – s Ellen obě dostaly místo v båtsfjorské základní škole. Šťastná však nebyla. Věděla, že v opuštěném Syltefjordu by nedokázala trvale žít, a přitom se jí po něm strašně stýskalo. Trávila tam s rodiči každé léto. V zimě si občas představovala Isaka a Olgu, jak sedí v Isakově domku a obklopují je desítky kilometrů pustiny. U zápraží leží psi s čumáky na tlapách, vedle parkují skútry. Vesnice je úplně vylištěná, sníh nedotčený, nebe tmavě modré a do tmy září jen dvě okna Maggových. V kamnech praská dřevo, a když vyjdete ven, slyšíte jen vítr a moře. Jeho burácení je jiné než v létě, protože všechny zvuky tlumí sníh. Hilda si to ještě dobře pamatovala. Vždycky se do té představy vcítila a pak došla k oknu a zadívala se na světla v přístavu a auta na ulici. I když Båtsfjord nebyl velké město, pořád se tu něco dělo, bylo na co se dívat. Velké rybářské lodě s klecemi na chytání královských krabů připlouvaly a odplouvaly. Hospody měly otevřeno dlouho do večera. Pod okny pořvávali ruští námořníci.

Bylo zvláštní, že si ve městě mezi tolika lidmi občas připadá stejně osamělá, jako jsou Isak s Olgou ve svém domku na břehu Barentsova moře. Možná ještě víc. Cítila se vyrvaná z kořenů, rozpolcená. Nepatřila nikam.

Po pěti nebo šesti letech tápání a pochybností si s nejlepší přítelkyní Ellen od státu pronajaly bývalou syltefjorskou školu a otevřely v ní turistické informační centrum, kemp a kavárnu. Byl to Ellenin nápad – jak jinak. To ona byla v jejich přátelství ta dravější, průbojnější, odvážnější. Hildě vyhovovalo spíš všechno jisté, stálé, předvídatelné. Tušila, že bez Ellen by se k takovému dobrodružství nikdy neodhodlala. Ale byla to správná cesta. Díky štědrým státním dotacím na rozvoj turistického ruchu měly zajištěné slušné živobytí bez ohledu na to, kolik lidí si u nich koupí kafe nebo rybářskou povolenku. Byly hrdé na to, že místo aby se jako spousta dalších bývalých sousedů donekonečna litovaly a tesknily po minulosti, nakonec našly způsob, jak vesničce dál vdechovat život. Měly otevřeno od půlky května do konce října, zpočátku jen odpoledne a střídaly se s brigádníci. Hilda si zvykla trávit pět nebo šest měsíců v roce v letním domě. Domov byl vlastně pořád tam – jen ho prostě musela na zimu opouštět.

Život si sedl. Jenže pak přišla další nechtěná změna. Hilda uvažovala, jestli to takhle mají všichni. Jakmile je něco obohatí, o něco jiného přijdou. Jako by život byl nádoba, která má předem daný objem a víc se do ní nevejde.

Nebo se to děje jen jí?

Začalo to před třemi lety. Rodiče se rozhodli rozdělit majetek mezi své dvě děti. Řadový domek ve městě přepsali na Hildu, zatímco chatu v Syltefjordu nechali Ottovi. Hildu jejich rozhodnutí rozplakalo. Kvůli problémům s hlasívkami zrovna definitivně přestala učit a její dcera už dávno žila v Oslu, kde

si našla dobře placenou práci ve státním rozhlasu a odkud to měla k matce tak daleko, že návštěvami velmi šetřila. Hilda plánovala, jak od jara do podzimu natrvalo zůstane v letním domě a bude pocit osamělosti mírnit alespoň radostí z milovaného místa.

Podle otce byla nevděčná. Syltefjorský dům má své roky a přes zimu se nevytápí; už s ním budou jenom starosti. Došla lepší díl dědictví. Pro samotnou ženskou je město vhodnější.

„Holčičko,“ oslovil ji něžně táta – pořád jí tak říkal, i když už jí bylo hodně přes padesát, „buď přece rozumná. Syltefjord je odsud kousek. Můžeš do školy dojíždět. Anebo můžeš v chatě dál přespávat. Na to ti přece nemusí patřit. Třeba se s Ottou domluvíte a nechá ti tam pokojík.“

„A co když chatu prodá?“

„Nesmysl,“ odvětil otec pevně. „Bude se o ni starat a udržovat ji. Slíbil mi to.“

Předloni rodiče krátce po sobě ve vysokém věku zemřeli a Otto vzápětí na stěnu dřevěného domu v Syltefjordu pověsil ceduli *Na prodej*. Hilda sama sebe nepoznávala. Jednala rychle – snad proto, že poprvé v životě mohla usilovat o něco, co znala, čím si byla jistá, co doopravdy chtěla. Nebyl to krok do neznáma, ale zpátky do bezpečí. Dohodla se s bratrem. Plácli si. A ona podala inzerát na prodej řadového domku po rodičích. Bez velkého rozmýšlení a bez lítosti. Dcera se na severu objevovala jen minimálně a jasně se vyjádřila, že se nikdy úplně nevrátí. A Hilda nechápala, proč by ona měla zůstat na místě, které je jí de facto lhostejné, když může vlastnit dům, který miluje?

A kam půjde, až Syltefjord zapadne sněhem? Žádný problém – najde si podnájem.

Když už měla od kupce zálohu na účtu, dozvěděla se, že ji bratr podrazil. Prodal chatu Katrine Nordbergové. Jeho oficiální vysvětlení? Jednání s Hildou se táhlo tak dlouho, že si přestal být jistý, jestli se sestra vůbec někdy rozhoupe. Šeptandou se k ní ovšem doneslo, že Katrine mu nabídla mnohem vyšší částku. Takovou, jakou by si Hilda nikdy nemohla dovolit.

Tak tohle jí provedla dcera Ellen, nejlepší kamarádky a společnice. Ale Hilda věděla, že Katrine si od matky nenechá mluvit do života. Byla uznávaná psychosomatička a zvykla si, že jí lidé jdou na ruku. Sama sebe korunovala na královnu Syltefjordu.

„Tak teda promiň, ségra,“ bylo jediné, co jí k tomu řekl bratr. „Nedorozumění, smůla, pech. Ale máš teď prachy, tak si přece můžeš koupit něco jiného.“

Problém byl v tom, že v Syltefjordu nic jiného k mání nebylo.

Hilda začala zjišťovat, jestli by se z prodeje řadového domku ještě mohla vykrotit; stálo by ji to vysokou pokutu. Nakonec to nechala být. Připadalo jí, že když nemůže mít svůj rodný dům, nechce nic.

Bylo léto, a tak zapojila za auto otcův starý obytný přívěs a zaparkovala v Syltefjordu na zahradě vedle Elleniny chaty. U nejlepší přítelkyně původně hodlala strávit teplé měsíce, během té doby se poohlédnout po podnájmu a pak s penězi na účtu prostě čekat, až se v Syltefjordu objeví něco dalšího na prodej. Avšak ve finále podnájem ani nehledala. Na začátku listopadu jen znovu zapojila přívěs za auto a odjela za dcerou do Osla a pak dál na jih za chorvatskými přáteli, u kterých ještě nikdy nebyla, ačkoli oni ji na severu navštěvovali pravidelně. Má teď peníze a pracuje už jen přes léto, tak si užije jednu zimu jinak, rozhodla se. Pak se uvidí.

Projela kus Evropy. Sama. Život na cestě ji překvapivě bavil. Zrovna ji, která nikdy ani netoužila po dovolených! Při svém prvním průjezdu Alpami si vybavila oblíbené přísloví svého prastrýce, zkrachovalého pastevce sobů: Lepší je být na cestě než doma.

„*Joði lea buoret go oru*,“ znělo to sámsky. Hilda řeč svých předků moc dobře neovládala, její rodiče už byli plně asimilovaní a v naději, že tím svým dětem usnadní život, na ně mluvili výhradně norský. Od starších příbuzných však něco pochytila a tohle přísloví jí pevně uvízlo v hlavě.

Joði lea buoret go oru.

Dokud neprojezdila svou první zimu s přívěsem, připadalo jí to rčení absurdní.

Bez domova se cítila nečekaně svobodně. Jako by se jí teď, skoro v šedesáti, otevřel průzor do jiné roviny, o jejíž existenci dosud neměla ponětí. Putovala z místa na místo, o nic se nemusela starat, nechávala dny plynout, byla zvědavá, co přijde dál – a osud zbytek zařídil po svém. Loni na jaře se s Ellen dozvěděly, že stát plánuje prodej budovy bývalé školy, kterou si pronajímají. V první chvíli zpanikařily. Ať školu koupí kdokoli, jejich turistické centrum v ní jistě nenechá. Přebuduje ji na penzion nebo hotel – budova si o něco takového přímo říká. Ráz vesnice se tím změní. A hlavně jejich život. Obě se rozplakaly. Až v tu chvíli jim naplno došlo, jak moc jsou se školou spjaté. Dokud sloužila svému účelu, učily v ní. Pak tu začaly prodávat rybářům povolenky a péct vafle turistům. Nechávaly historii prolínat s přítomností – na tabuli psaly křídou ceny nápojů a servírovaly lidem snídaně na stoly, u kterých kdysi obědvaly děti. Když ráno čekaly, až si první rybáři přijedou pro povolenky, dívaly se na kostelík, moře a útesy úplně stejně, jako když kdysi u okna čekaly, až děti dosmolí písemku. Škola byla jejich.

A stát za ni nechtěl zase tak moc. Vždyť byla v dezolátním stavu.

„Ty prachy mám,“ řekla Hilda. „Koupím ji.“

Doteď ji pronásledovaly pochybnosti, ale už se nedalo nic dělat. Škola byla její. Když jí uprostřed noci nedovolovaly usnout starosti, co bude dál, z čeho budovu zrekonstruuje a kde vlastně bude bydlet, utěšovala se tím, že to tak třeba mělo být; že celý příběh s prodejem domku a bratrovou zradou možná směřoval k tomuhle rozuzlení.

A tak už druhým rokem měla chátrající školu ve vysídlené vesnici, domov v přívěsu a trvalé bydliště v bratrově bytě v Båtsfjordu. Alespoň tohle pro ni Otto udělal, i když se to neobešlo bez nesouhlasných pohledů a pohrdavého odfrkávání. Takovou hloupost může provést jenom totální magor, četla bratrovi z očí.

Ano, byla to nepochybně hloupost – ta nejděsivější, ovšem zároveň nejopojnější, jaké se Hilda kdy dopustila.

Škola je její. Budova, v níž začínala jako absolventka a kterou už tenkrát milovala. Ve vesnici, pro kterou dýchá.

Dodnes si na tu skutečnost zvykala.

Co si o tom asi myslí Isak? Měla dojem, že jí fandí, ale nikdy se ho na to přímo nezeptala.

Letošní zimu opět strávila na cestách. Dokud jí ještě zbylo trochu peněz z prodeje domu, může si dovolit poznávat svět. Vracela se později než jiné roky, bylo už osmého června. Ellen musela několik týdnů provozovat turistické středisko bez ní; naštěstí měla k ruce brigádnici Bente – ta holka sice vypadá příšerně s tím svým barevným tetováním a růžovými vlasy, ale za práci vzít umí.

Letos se Hilda na jihu Chorvatska zdržela dlouho a zpáteční cestu starou fordskou s rozhrkaným přívěsem snášela hůř

než předchozí rok. Jela pomaleji, častěji odpočívala. Je jí skoro šedesát – jak asi bude tohle harcování zvládat příští zimu? A nemůže přece přes léto donekonečna bivakovat v přívěsu na Ellenině zahradě – už letos má strach, že bude kamarádce na obtíž. Musí se usadit ve vlastním. Ale kde? Má si tedy hledat podnájem? Do příštího léta by si mohla nechat zrekonstruovat jeden z kabinetů ve škole, jenže na zimu stejně bude muset jít jinam. No nic. Takhle se prostě její život vyvrtil.

A jistě se nějak vyvrbí i dál.

Hilda Maggová neuměla uvažovat nad budoucností. Dělala věci, do kterých se jí právě chtělo, a důsledky moc neřešila; byla už taková.

Jen občas, když byla dlouho sama – jako třeba teď na dlouhé cestě –, ji přepadaly pochybnosti. Rozvedla se v jedenatřiceti a pořádného partnera si už nenašla. Prodala slušný, čistý řadový domek a místo něj koupila neobyvatelnou ruinu. Má dceru, ta však bydlí tisíce kilometrů od ní. Žije dobře? Není její dosavadní existence nakonec jen dlouhým řetězem chyb, které už se nedají napravit?

Chmurné myšlenky ji přešly krátce poté, co přejela polární kruh. Po přímých prázdných silnicích se dobře uhánělo, a čím blíž byla k cíli, tím méně nepříjemných úvah se jí honilo hlavou. V pusté kamenité krajině na náhorní plošině Varangerhalvøya se cítila svěží, jako by za sebou neměla tisíce kilometrů, ale sotva půldenní jízdu. Jako by jí známá místa dodávala energii.

Teď se Hildě otevřel výhled na fjord s bílým dřevěným kostelíkem a barevnými domky schoulenými kolem malého přístavu. Ano, domov. Tohle slovo ji napadlo pokaždé, když sjížděla z táhlého svahu k prvním domům vesnice. Všechno rozházené a rozkolísané v jejím nitru se najednou upokojilo a zapadlo na své místo.

Hilda minula ceduli zvoucí turisty na kafe do školy. Do *mojí* školy, pomyslela si. Bylo krátce po šesté a turistické centrum mělo ještě otevřeno, ale Hilda se rozhodla, že se tam teď zastavovat nebude. Od Ellen věděla, že službu má dnes brigádnice, aby spolu ony dvě mohly v klidu povečeřet. Na plácku před školou parkoval obytný přívěs a ve větru se třepotal vysoký kempingový stan. Ellen jí do telefonu řekla, že znovu přijeli ti dva rybáři z Francie, kteří tu s obytným přívěsem byli už loni v létě; jeden z nich, Gérard, utkvěl Hildě v hlavě o něco víc než většina mužů v zelených nepromokavých bundách, kteří se sem sjížděli z různých koutů Evropy. V chatě na Ellenině zahradě by navíc měl ode dneška být ubytovaný nějaký Čech. Sezona se teprve rozjíždí, ale už mají fofr s prodejem jednodenních povolenek a občerstvením.

Když Hilda projížděla kolem přístavu, pohlédla na největší dům se žlutou verandou – jen na tak dlouho, aby si vzpomněla, jaké bylo dívat se z těch oken, ale už ne na tak dlouho, aby se stihla rozčílit. Tenhle boj už je prohraný. Na zábradlí verandy vyskočil rezavý kocour Katrininy tchyně Ruth Nordbergové a díval se jejím směrem. Loni se s ním spřátelila. Poznal zvuk jejího auta? Nebyla si jistá, jestli je vůbec možné, že by na ni během zimy nezapomněl. Zastavila, vystoupila a přešla přes trávník, aby zrzka pohladila. Do zad se jí opřel ledový vítr; pořád ještě přinášel z hor vůni tajícího sněhu.

Hilda se sklonila a na chvíli kocoura vzala do náručí. Příjemně hřál. Pod bříšky prstů cítila předení.

„Přezimovals v pohodě? To je fajn.“

Vítr mu cuchal hebkou srst. Zatímco ho drbala na hlavě, slyšela za sebou auto. Zastavilo na příjezdové cestě ke Katrininu domu. Hilda se s kocourem v náručí otočila a uviděla zářivě žlutý vůz, zbytečně výstřední a drahý na ježdění po zdejších

výmolech. Za volantem seděla Katrine a profil měla jako vytesaný z mramoru. Stočila k Hildě jen oči, ne celou tvář, jako by kontrolovala, jestli se na ni Hilda dívá. Když zjistila, že ano, otevřela dveře a vystoupila. Je pořád stejně studená, blesklo Hildě hlavou.

„Ahoj Hildo.“ Katrine pozdravila bez náznaku úsměvu a měřila si ji chladnýma šedýma očima. Platinově blond ofinu jí nadzvedával vítr, ale ve tváři se jí nepohnul ani sval. Hilda mockrát uvažovala, proč se Ellenina dcera pořád tváří tak nepřístupně, když Ellen je vřelá a laskavá.

„Ahoj Katrine.“ Ani ona se neusmála. Přes konflikt kvůli domu se nejspíš nikdy nepřenesou. Katrine se sice Hildě jednou omluvila, ale z jejího tónu hlasu i výrazu bylo znát, že to dělá, jen aby vyhověla matce. Možná jí ani nedocházelo, jak moc Hildě ublížila.

„Ocenila bych, kdybys mi příště nešlapala po záhonech,“ pronesla Katrine a ukázala na valouny ohraničený plácek plný uschlých loňských stvolů.

„Promiň. Nevšimla jsem si. Dřív tu záhony nebyly, takže... Jenom jsem chtěla pozdravit kocoura.“ Hilda odložila zrzka zpátky na zábradlí verandy. Oblíbila si ho hned první léto, kdy ho Katrinina tchyně začala do Syltefjordu vozit, a loni jejich vzájemné zdrženlivé sympatie přerostly v přátelství. Nosila mu zbytky od večeře. Ale nebyla to nakonec spíš záminka, proč se přiblížit k rodnému domu?

Katrine se chovala jako náměsíčná. Pomalu pohlédla na zvíře, jako by ho viděla poprvé, a pak se podívala zpátky na Hildu. Neříkala nic. Není na nějakých uklidňujících lécích? Pokud ano, neměla by v tomhle stavu řídit, pomyslela si Hilda. Nebo se jí něco nepříjemného stalo? Pohádali se s Nilsem nebo s Ruth?

„Nic ve zlým, Hildo. Jde jen o to, že nám v poslední době všichni courají po zahradě, jak se jim zachce.“ Opřela se zády o bok svého auta a přátelštějším tónem dodala: „Jaká byla zima?“

„Kratší než tady,“ utrousila Hilda a zamířila zpátky k autu. „Když jsem odjížděla z Chorvatska, bylo tam pětadvacet stupňů.“ Už jí to připadalo úplně nereálné.

Zpoza Katrinina domu opatrně vyhlédlo ještě jedno zvíře – černé kotě. Ukázala na ně: „Taky vaše?“

Katrine střelila pohledem po prvním patře domku. „Moje určitě ne.“

Takže i kotě patří její tchyni. Hilda měla kočky ráda, ale při svém stylu života si je momentálně nemohla dovolit. „Není ještě moc malé na to, aby běhalo takhle samo? Ať neuteče na silnici,“ prohodila, než nasedla do auta.

„Ať si jde, kam chce, hlavně ne dovnitř. U nás kočky patří do boudy na náradí, ne do postele. Ještě to musím vysvětlit tomu zrzkovi. Umí si otevírat dveře, prostě skočí na kliku a je v baráku.“ Katrine už mluvila o poznání rychleji, jako by ji rozhovor s Hildou probral z otupělosti. Očíma jí prokmitl prohnaný výraz. „Nils i Ruth naštěstí chápou, že ve *svém* domě kočky prostě nesnesu.“

Zdálo se to Hildě, nebo Katrine záměrně zdůraznila slovo „svém“?

Katrine otevřela kufr auta a začala se v něm přehrabovat. Chvěly se jí ruce. Hilda si všimla, že má kufr plný rybářského náčiní; skládacích prutů s barevnými muškařskými šňůrami, plastových krabiček s návnadami. Hildě vždycky připadalo zvláštní, že pěstěná, za všech okolností dokonalá, chladná Katrine ráda rybaří. Nedokázala si ji představit, jak stojí po pás v ledové řece a zorničky má rozšířené loveckou vášní.

Zřejmě to dělá hlavně kvůli Nilsovi. Je divné, jak často se ženy svým mužům přizpůsobují. Hilda si už mockrát všimla, že pokud se žena věnuje něčemu nevšednímu, podniká dobrodružství nebo třeba radikálně změní svůj život, většinou se nakonec ukáže, že jejím hnacím motorem, investorem nebo minimálně inspirátorem je muž. Tohle zjištění ji pokaždé zamrzelo a zklamalo. To Hilda se nikdy nikomu nepřizpůsobila, nenechala se nakazit cizím nadšením. Možná proto je od svých třiceti let sama.

Katrine mezitím se dvěma pruty v rukou zamířila do domu. „Tak se měj, Hildo. Však se zase uvidíme.“

Za Katrine hlasitě zapadly dveře. Hilda si sedla do auta, několik minut se jen zamyšleně dívala přes špinavé přední sklo na silnici a pak jela dál.

Po chvíli odbočila na štěrkovou cestu. Staré auto ztěžka supělo do příkrého kopce a přívěs s vytlučеныmi tlumiči poskakoval na výmolech. Hilda znovu vystoupila do studeného větru a zachvěla se – nějaký čas zase potrvá, než si na zdejší chlad zvykne.

Ellen už jí vyšla naproti na zápraží. Měla na sobě jednoduché plátěné šaty s krátkým rukávem a vůbec nevypadala zkřehle – pro ni už bylo jarní teplo, vždyť nemrzlo. Ellen pořád ještě na poloviční úvazek učila na båtšfjordské základní škole a na rozdíl od Hildy trávil za polárním kruhem celý rok. Už dopředu Hildě hlásila, že její manžel už několik dní přespává v jejich bytě v Båtšfjordu, protože do svého bazaru vykoupil hodně zajímavou pozůstalost, přehrabuje se v těch věcech, oceňuje je a nechce se mu přejíždět. Jistě budou rády, že ho můžou „v klidu pomlouvat“, nechal se prý slyšet. Hilda se – jako už mockrát předtím – přistihla, že kamarádce pevné dlouholeté manželství závidí.

Podívaly se na sebe a obě se usmály. Během zimy si vlastně zase tak často nevolaly a nepsaly, ale celou dobu věděly, že tu jedna pro druhou jsou. A když se teď setkaly, okamžitě to bylo, jako by se neodloučily ani na den. Zvláštní, že je jejich přátelství tak silné navzdory tomu všemu, co by ho mohlo kazit.

Objaly se.

„Tak vítej doma,“ řekla Ellen a zašly spolu do příjemně vytopené předsíně.

KAPITOLA 4

Bente Karlsenová byla těhotná a měla strach. O dítěti ještě nevěděl nikdo jiný než ona. Než se jí začne rýsovat vzduté břicho, může mít tajemství. Pak se uvidí.

Možná by pomohlo, kdyby přibrala. Pak by jí třeba zbývalo trochu víc času, než bude muset jít s pravdou ven.

Po šesté hodině už obvykle moc turistů nepřijíždělo, ale středisko musela nechat otevřené až do sedmi. Bente se pustila do úklidu. Prázdnou chodbou se rozléhaly její kroky. Pracovala tu už loni od srpna do konce září, ale pořád si ještě úplně nezvykla, že ve škole občas bývá sama. I když na někdejších školním hřišti parkovaly karavany rybářů – zrovna teď tam taky jeden stál –, stejně se v rozlehlé prázdné budově necítila úplně bezpečně. Kdyby ji tu někdo přepadl, proč by jí jako rybáři měli pomáhat? Je jim ukradená. A co kdyby ji dokonce napadl některý z nich? Jsou to chlapi z bůhvíjakých končin – teď zrovna tu byli dva Francouzi – a celé týdny rybaří v divočině. Hilda s Ellen můžou být v klidu, když tu s nimi trčí samy, vždyť je oběma kolem šedesátky. Ale jedenadvacetiletá holka si musí dávat bacha, soudila Bente.

Když se loni v létě přistěhovala k Alexovi, hned rozhlásila, že hledá jakoukoli, klidně i nekvalifikovanou práci – výpomoc v domácnosti, hlídání dětí. Slovo dalo slovo a Ellen s Hildou ji najaly jako pomocnou sílu, aby si samy mohly dopřávat víc volna. Když měla službu, musela brzy ráno celou budovu vyvětrat, uklidit umývárny, napéct vafle a připravit do vitríny

obložené chleby. Po zavírací době vytírala podlahy a čistila odpadkové koše. Bente vyrostla v titěrném dřevěném domku a nebyla zvyklá pohybovat se sama v tak rozlehlých prostorech. Při každém nečekaném zvuku odkudsi z útrob budovy v ní hrklo a často se ohlížela přes rameno, i když si vlastně nedokázala představit, co přesně by ji tady mohlo ohrozit... Syltefjord byl bezpečné místo, jedno z nejbezpečnějších, jaké dosud poznala.

Byl to prostě jen špatný pocit. Navíc Bente připadalo, že na ni ve škole ze všech koutů zírají cizí oči. Budova de facto žila posmrtným životem – byla postavena proto, aby se v ní učily děti, ale svůj účel už dávno přestala plnit. Spousta věcí ale minulost připomínala: zažloutlé výkresy na stěnách, prázdné šatní skříňky, ručně nakreslená obří mapa kraje Finnmark na stěně v chodbě, bedny s hračkami z bývalé družiny... Bente všechny ty staré věci připadaly tak trochu strašidelné. Škola měla jen dvě třídy, jídelnu a pár kabinetů, ale pořád byla na turistické informační centrum a kavárnu zbytečně velká a zůstávalo v ní dost nevyužitých prostor.

Bente naháněly hrůzu hlavně sklepy – labyrint studených chodeb a místností, kde se ze stěn loupala vlhká omítka a páchlo to tam plísni. Loni se dolů ze zvědavosti sešla podívat, přestože jí Hilda s Ellen řekly, že o suterén se starat nemusí. Napříč přes schodiště visel řetěz s cedulkou *Privat*. Jinak ale vstupu do suterénu nebránilo nic. Vypínač na stěně nefungoval, ale s tím Bente počítala, a tak u sebe měla baterku. Přejížděla kuželem světla po bednách se starými učebnicemi, černých ige-litových pytlích s bůhví čím a pavučinách na zdech. Vlastně tu nebylo nic zajímavého. Dvoje dveře byly zamčené. Kromě nich v suterénu objevila ještě jedny umývárny s vykachlíkovanými stěnami a betonovou podlahou – tyhle však byly na